

Den højtærede Minister drager Sammenligning mellem Lønningerne, som de var i 1914, omregnede efter Pristallet 181, og den Løn, Tjenestemændene har nu, og derved kommer han til det Resultat, at Lønningerne er for høje nu i Forhold til Pristallet. Jeg finder, at det har overmaade ringe Værdi at drage denne Sammenligning, thi for det første hviler Lønningerne af 1914 paa de i 1908 gennemførte Lønningslove, og den Prisstigning, der fandt Sted paa alle Omraader fra 1908 til 1914, havde medført, at Lønningerne i 1914 laa ca. 20 pCt. for lavt i Forhold til Prisniveauet, og for det andet skete der jo netop det ved Lønningsloven af 1919, at hele den lavest lønnede Del af Tjenestemandsklasserne hævedes forholdsvis højere op i Lønniveau, idet det erkendtes fra alle Sider, at den Levstandard, disse Tjenestemænd hidtil havde levet under, var uforvarselig ringe. Det er det, den højtærede Minister udtrykker, naar han i sin Forelæggelsestale (Folketingstidende Sp. 2344) siger om Lønningsloven af 1919: „Den gennemførte jo en meget stor Lønstigning, navnlig for de lavere Tjenestemandsklasser — det laa i hele Tidens Tone og Aand den Gang, at det skulde være saaledes.“ Det forekommer mig, at Ministeren i disse Ord i hvert Tilfælde ikke udtrykker Glæde ved Tanken om den Tids Aand og Tone, men jeg synes dog, der er Grund til at glæde sig over, at der var en Tid ogsaa her i Danmark, da man fra alle Sider forstod Nødvendigheden af at skabe en bedre Levstandard for de lavest lønnede Tjenestemænd. Derfor mener jeg, at al den Tale om Sammenligning med 1914, som har lydt under disse Nedskæringsforhandlinger, har saare ringe Værdi. Nej, hvad der maa have Interesse, maa vel være at sammenligne Lønningerne nu med det, de var i 1919, thi Forholdet var dog det, at i 1919 enedes samtlige Rigsdagens Partier om den Lønstandard for vore Tjenestemænd, som Lønningsloven af 1919 er Udtryk for.

Naar man derfor hævder, at Tjenestemændene ikke er fulgt med i Pristallets Nedgang, forekommer det mig, at man begaar den Fejl at begynde ved det forkerte Aar; man drager Sammenligningen mellem Lønningerne, da Pristallet var højest, og Lønningerne nu, da Pristallet er lavest. Det forekommer mig at være det eneste rigtige at foretage Sammenligningen mellem, hvad Tjenestemandslønningerne var i 1919, og hvad de er i 1927, og drager man denne Sammenligning, vil man se for de to store Lønningsklasser, som det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg nævnte, nemlig,

saa vidt jeg hørte, 16de Lønningsklasse, Portører, Postbude og mange flere, og 9de Lønningsklasse, Assistenterne, at fra 1919 til 1920 steg Pristallet 24 pCt., men Lønningerne steg for Portører og Postbude, altsaa 16de Lønningsklasse, her i København 10 pCt., naar vi regner med Slutlønnen, og for Assistentklassen 8 pCt. Det vil altsaa ses, at i Opgangen fulgte Tjenestemændene slet ikke med. Ligeledes ser vi, at Pristallet steg fra 1919 til 1921 med 12 pCt., men Lønnen for disse Lønklasser kun med 2½ og 2 pCt. Tager vi derimod Nedgangstiden med og sammenligner Aarene 1919 og 1927, da er Pristallet faldet med 13 pCt., men Lønnen er for Portører og Postbude faldet med 16 pCt. og for Assisterter med 13½ pCt. At disse Tjenestemænd har haft et Fald i Lønnen, der procentvis er lige saa stort som Pristallets Fald, har jo sin Aarsag i, at det ikke alene er gennem Dyrtidstillæget, Tjenestemændenes Løn er dalet, men ogsaa gennem Nedskæringer paa Konjunkturtillæget. Jeg tror, at hvis man vil se upartisk paa alle disse Sammenligninger, vil man se, at den Løn, Tjenestemændene oppebærer i 1927, er ingenlunde højere i Forhold til Prisniveauet, end Lønnen var i 1919, og det maa jo dog egentlig være det, der skal være det afgørende for, om man skal gaa til en ekstraordinær Lønnedsættelse, og om det er ret og retfærdigt at gøre det i dette Øjeblik.

Naar der tales saa meget om de høje Tjenestemandslønninger, kunde det vel have sin Interesse at sammenligne Tjenestemandslønningerne med Lønningerne i det private Erhverv. Jeg er imidlertid ganske klar over Vanskelighederne i en saadan Sammenligning, idet man i det private Erhvervsliv ikke har Lønklasser, som kan paralleliseres med Tjenestemandslønningsklasserne. Jeg synes dog alligevel, der kan være Grund til at fremdrage Lønninger hentede fra et saadant Omraade som Andelssagens. Det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg udtalte, at i det frie Erhverv, og ikke mindst i Landbruget, havde man mærket Prisfaldet allerede i 1925, da det begyndte, og mente, at det var en Begrundelse for, at da Tjenestemændene havde faaet en Respit i Løbet af 1925 og 1926, maatte de nu være villige til at tage Lønaldet i 1927. Men hvis det er rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg sagde, at Landbrugets Indtægter allerede var begyndt at gaa nedad i 1925, saa er det Eksempel, jeg gerne vil nævne for at faa en mulig Sammenligning, et Fingerpeg i Retning af, at man i det frie Erhverv virkelig søger at holde gode Lønninger til de Mænd,